

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Dům dětí a mládeže hl. m. Prahy, Karlínské náměstí 7/316,
Praha 8 – Karlín**

Adresa: Karlínské náměstí 7/316, 186 00 Praha 8 – Karlín

Identifikátor zařízení: 600 039 943

Termín konání komplexní inspekce: 22. – 26. října 2001

Čj.	010 94/02-4007
Signatura	ka8lv510

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Dům dětí a mládeže hl. m. Prahy, Karlínské náměstí 7/316 (dále DDM) je zřízen hlavním městem Prahou jako středisko pro volný čas dětí a mládeže. Je příspěvkovou organizací a má celoměstskou funkci. Hlavní budovou je Spektrum na Karlínském náměstí v Praze 8. Další pracoviště jsou: Stanice techniků (Praha 6, Pod Juliskou 29), Stadion mládeže (Praha 6, Na Kotlářce 1), Stanice přírodovědců (Praha 5, Drtinova 1a), Jezdecké středisko (Praha 5, Zmrzlík), Klub Klamovka (Praha 5, Podbělohorská 3), Turistické základny v Lomech, ve Všenorech a ve Lhotce. Všechna pracoviště mají své účelové objekty. Dále DDM využívá loděnici a jednotlivé klubovny v Praze 2 a 5.

HODNOCENÍ NABÍDKY A REALIZACE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Nabídka výchovně vzdělávací činnosti

DDM nabízí celou škálu aktivit, jak ji určuje § 2 vyhlášky č. 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže. Dle materiálu ředitele DDM je poměr jednotlivých aktivit následující:

<i>druh činnosti</i>	<i>%</i>
zájmová činnost pravidelná (v kroužcích, souborech, klubech)	41 %
zájmová činnost příležitostná (turnaje, místní soutěže, výstavy, divadelní a hudební produkce, exkurze apod.)	24 %
zajištění nabídky spontánních aktivit (otevřené kluby, přístupná sportoviště, herny)	12 %
soutěže vyhlášené a organizované podle vyhlášky č. 431/1992 Sb., o organizování a financování soutěží pro žáky škol předškolních zařízení a školských zařízení	9 %
prázdninové tábory	8 %
individuální činnost s talenty apod.	6 %

Toto poměrné rozdělení aktivit je dle zjištění ČŠI v základních rysech dodrženo. Spádová oblast účastníků činnosti DDM je celá Praha, účastníci jsou nejen z blízkého okolí sídel jednotlivých pracovišť, ale podle charakteru činnosti, míry odbornosti či specializace zájemci dojíždějí i z odlehlých částí města.

DDM jako zařízení zájmových aktivit pokrývá v zájmové činnosti pravidelné základní oblasti: tělovýchovu a sport, přírodovědu, techniku, informatiku, estetickou výchovu, rukodělné činnosti. Podstatný rozvoj v poslední době prodělává nabídka činností aktivních i receptivních v klubech.

DDM je v provozu po celý rok, tj. i v době prázdnin, o víkendech a částečně i svátcích. Zájmové útvary pracují během školního roku a u části z nich je završení celoroční práce na prázdninových odborných soustředěních či expedicích. Zájmová činnost příležitostná je během školního roku v odpoledních hodinách a celodenní o víkendech.

Nabídka zájmových aktivit směřuje pro všechny věkové skupiny dětí a mládeže. Mladší věkové skupiny (a zejména rodiče pro své děti z I. stupně ZŠ) akceptují zejména činnosti v kroužcích, pro starší žáky jsou zajímavé příležitostné aktivity, otevřené kluby a soutěže. Všechny věkové skupiny se zúčastňují táborů.

Optimální počty účastníků v zájmových útvarech nejsou stanoveny obecně, vycházejí z velikosti užívaných prostor, charakteru činnosti i zásad bezpečnosti. Do doby inspekce nebyly stanoveny minimální počty členů v kroužcích, činné byly i kroužky se 2 členy s perspektivou, že další členové se ještě přihlásí.

Jednotlivá oddělení a pracoviště spolupracují se základními školami, středními školami, nebo podle svého zájmového zaměření i s vysokými školami. Informační centrum sídlící v budově Karlínského spektra spolupracuje s pražskými pedagogicko-psychologickými poradnami.

Spolupráce s dalšími subjekty je zpravidla na neformálním základě, pokud jsou předmětem spolupráce pronájmy prostor jsou na základě smluv. Řada kontaktů je s občanskými sdruženími, nevládními organizacemi. Prospěšná je spolupráce s dalšími DDM v městských částech Prahy. Výrazné jsou kontakty se zahraničními partnery a to zejména prostřednictvím EAICY (Evropská asociace zařízení volného času dětí a mládeže), která má své sídlo v budově DDM v Karlíně. DDM organizuje výměnné pobyty dětí spojené s mezinárodními expedicemi, sportovními turnaji i vystoupeními některých souborů v Německu, Itálii, Francii, Polsku, Slovensku. V oblasti mezinárodních kontaktů plní DDM i reprezentační funkci.

Úkoly primární prevence DDM plní průběžně v rámci svého poslání zařízení pro volný čas. Protidrogový koordinátor je jmenován. Ve zveřejněných vnitřních řádech jsou ustanovení směřující proti sociálně patologickým jevům. Pro úkoly primární popř. i sekundární prevence zřídilo Spektrum otevřený klub zaměřený na činnost s dětmi z marginálních skupin. Metodický pokyn MŠMT k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže (čj. MŠMT 14 514/2000-51) není však systémově zapracován do celoročního plánu. V oblasti sociální prevence zkoušel DDM především ve své budově na Karlínském náměstí různé formy, např. spolupráci s rómskými aktivisty, nyní tzv. otevřený klub jako jedna z forem nabídky spontánních aktivit.

Účastnické příspěvky jsou stanovovány s ohledem na finanční náročnost činnosti, charakter a atraktivitu činnosti, sociální možnosti účastníků a společenský zájem. Výše účastnických příspěvků je výrazně diferencována.

Propagace nabízených aktivit je výrazná. Využívá pestrou škálu prostředků, plakáty, letáky, vlastní internetové stránky, oznámení v pražském i celostátním tisku, spolupráce s rozhlasovými stanicemi apod. Velký ohlas ve školách i dalších školských zařízeních (např. domovech mládeže) má propagační materiál vydaný DDM „Mít kam jít“, který obsahuje nejen nabídku volnočasových aktivit domu dětí a mládeže hl. města Prahy, ale i ostatních pražských DDM a dalších subjektů. Pro popularizaci svých pracovišť organizoval DDM individuální seznamování dětských zájemců s jednotlivými středisky v Praze formou soutěže s Cestovními pasy, kde děti na začátku školního roku měly obejít co nejvíce pracovišť, kde si mohly vyzkoušet různé zájmové činnosti. Propagaci a popularizaci aktivit DDM je věnována velká pozornost a mnohé propagační akce jsou nápadité. Další zjištění však ukázala, že nepřinášejí vždy požadovaný efekt.

DDM se snaží rozšířit využitelnost stávajících prostor - pro dílčí aktivity byly upraveny sklepní prostory Karlínského Spektra, v půdní nástavbě ve stanici techniků byly zprovozněny dva víceúčelové sály. Klub Klamovka má nově funkčně strukturované prostorové uspořádání. Výrazné zlepšení a rozšíření je i ve stadionu mládeže - byla vybudována běžecká dráha s umělým povrchem, kryté prostory byly rozšířeny o nafukovací halu atd. Současné vedení DDM věnuje rozšíření a zlepšení prostorového využití zvýšenou pozornost. V době inspekce však nebyly nově otevřené prostory vždy (vyjma stadionu) optimálně využívány. Např. víceúčelové sály ve stanici techniků byly pro zájmovou činnost pravidelnou 9 a 3,5 hod. týdně, ostatní aktivity v těchto prostorách byly zanedbatelné.

Nabídka výchovně vzdělávací činnosti je vzhledem k podmínkám průměrná.

Pravidelná zájmová činnost

Zájmovou činnost pravidelnou nabízí DDM zejména formou zájmových útvarů (ZÚ) - tj. kroužků a souborů. Počet kroužků a jejich členů v průběhu roku kolísá. V říjnu loňského roku vykazoval DDM 174 ZÚ s 2128 členy, k 31. prosinci téhož roku měl ustaveno 196 ZÚ a 2463 členy a na konci školního roku pracovalo 184 útvarů s 2269 členy. Průměrný počet členů v jednom útvaru se neustále pohyboval okolo 12,2 členů. Počet ustavených a vykazovaných ZÚ narůstá - v roce 1998 pracovalo na začátku školního roku 148 ZÚ, v roce 1999 164 ZÚ s 2260 členy. V předchozích letech měly kroužky na začátku školního roku průměrný počet členů 13. Zájmové útvary, které nenavazují na činnost v uplynulých letech, nebyly v době inspekce dosud zcela naplněné.

Inspekci bylo předloženo 158 deníků zájmových útvarů. Do tohoto počtu nejsou zahrnuty deníky ZÚ z Jezdeckého střediska, neboť styl jejich práce není standardním příkladem pravidelné zájmové činnosti, spíše se jedná o individuální činnost v klubovém systému a deníky z odloučených pracovišť vedených externími pracovníky. Dle předložené dokumentace bylo do ZÚ zapsáno 1689 členů - tj. 10,6 členů v jednom ZÚ - což je v průměru o 2 členy méně než v loňském roce a o 3 než v předchozích letech. Zájem o nabízené organizované zájmové aktivity klesá. Nabídka zájmových útvarů není výrazně inovována.

Průměrný počet členů v úvarech pracujících na Stadionu je 19,1 - řada útvarů má více než 30 členů, v těchto úvarech jsou ustaveni 2 vedoucí v souladu s Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení vydaného MŠMT. Ve Stanici techniků je průměrný počet členů 9,9 v jednom ZÚ, ve Stanici přírodovědců, kde je počet členů omezen malými prostory 7,2 a v karlínském Spektru 7,8. Specifikum tohoto pracoviště je řada dlouhodobě pracujících konsolidovaných menších zájmových kolektivů dospělých účastníků. Kapacita značné části kroužků určených dětem nebyla v době inspekce naplněná.

Věková struktura členů kroužků je následující:

<i>Věková skupina</i>	<i>%</i>
Předškolní děti	3,7
Žáci I. stupně ZŠ	49,1
Žáci II. stupně ZŠ	16,1
Středoškolský věk	16,5
Účastníci nad 18 let	14,6
Celkem	100,0

Věkové rozložení v kroužcích v jednotlivých pracovištích je relativně rovnoměrné. Výjimku tvoří Stadion, kde žáci I. stupně ZŠ tvoří 70 % všech zapsaných členů a Karlínské Spektrum, kde v kroužcích je více než 40 % účastníků starších 18 let. Tento počet je dán značným množstvím tzv. kroužků dospělých (divadelní, hudební taneční), které pracují relativně autonomně. Jedním z ukazatelů kvality vedení kroužků je i spádovost, který např. sleduje vedení Stanice přírodovědců, tj. do jaké míry jsou členové ochotni dojíždět do zájmového útvaru. Téměř dvě třetiny členů je z jiného obvodu, než kde je sídlo kroužku a na schůzky dojíždí - často i hodinu.

Většinu ZÚ vedou externí pracovníci, aby byla pokryta celá širší nabízených specializovaných zájmových aktivit. Činnost kroužků se většinou zaměřuje výhradně na vlastní zájmové aktivity, méně prostoru je věnováno na komunikaci mezi členy, motivaci nahrazují pokyny k činnosti. Méně pozornosti je věnováno vytváření klimatu ve skupině - tj. utváření zájmového útvaru jako specifické sociální skupiny pracující na základě společného zájmu. Výraznou výjimku

tvoří kroužky s dlouhou tradicí a věkovými přesahy jako např. fotoklub ve Stanici techniků, některé přírodovědné útvary apod.

Prostorovým podmínkám a materiálnímu vybavení věnuje vedení DDM značnou pozornost, přesto je vybavení jen na průměrné úrovni. Zařízení a pomůcky, které bývaly dříve jedním z hlavních magnetů účasti v ZÚ v domech dětí a mládeže, mají děti v osobním vlastnictví na lepší úrovni než nabízí DDM. Proto současným motivem přihlášky do ZÚ u starších žáků je odborné vedení zájmové činnosti a vzájemná komunikace.

Pedagogická dokumentace je vedena na standardních tiskopisech, ale nebyla v době inspekce plně doplněna. Není ujasněna funkce ročního plánu ZÚ. Problematické jsou u části útvarů jejich roční plány, jejichž forma neumožňuje tvořivě reagovat na aktuální podněty v zájmové činnosti nebo jejich obsah neurčuje hlavní směr činnosti a konkrétní cíle. Tento nedostatek svědčí částečně o nedůsledné spolupráci některých interních vedoucích jednotlivých oddělení DDM s jejich externími spolupracovníky.

Interní pedagogičtí pracovníci plní část své stanovené míry přímé výchovné povinnosti vedením zájmových útvarů. Vzhledem k relativně vysoké obměně zaměstnanců není u kroužků vedených novými pracovníky zajištěna kontinuita činnosti, vedoucí k výraznému prohlubování zájmů jeho členů. Kladně lze z tohoto hlediska hodnotit činnost fotoklubu, tělovýchovné a sportovní kroužky, zájmovou činnost přírodovědnou. Úspěšně se rozvíjí pravidelná zájmová činnost v Klubu Klamovka a nové dimenze dostává jezdecké středisko Zmrzlík.

Pravidelná zájmová činnost přes rozdíly úrovně v jednotlivých pracovištích je hodnocena jako průměrná.

Příležitostná zájmová činnost

Příležitostná zájmová činnost zahrnuje klubové pořady, sportovní utkání, turnaje, přehlídky a kulturní vystoupení, výstavy, výlety, exkurze, zájmové burzy, vzdělávací programy, soutěže dny otevřených dveří, slavnosti apod. V loňském roce vykazoval DDM 915 příležitostných akcí s více než 40 tisíci návštěvníky. Jedna třetina akcí byla o víkendových dnech. K vykazovaným akcím vede DDM interní dokumentaci. Počet akcí v jednotlivých letech dle statistických výkazů je relativně stejný, mění se jejich struktura, věkové zaměření a kvalita. Výraznější je zaměření na širší veřejnost, nápaditost a originalita. Jednotlivé příležitostné akce se odlišují – od masového charakteru pro širokou veřejnost, jako např. Bambiriáda, zahradnická výstava, Pražská přehlídka amatérského divadla, Karlínské jeviště či taneční večery po akce určené omezenému počet účastníků – např. exkurze, výlety, klubové večery apod. Příležitostné akce pořádají jako svou doplňkovou činnost o víkendech i některé zájmové útvary.

Příležitostné akce jsou převážně finančně a organizačně náročnější než pravidelná zájmová činnost, proto řada aktivit je podmiňována finančním příspěvím z grantů, do kterých se DDM pravidelně přihlašuje. Řadu masových akcí pro veřejnost pořádá DDM s dalšími subjekty. Vedení DDM provádí analýzu jednotlivých pořádaných příležitostných akcí. Akce, které mají odezvu a vzbudí zájem veřejnosti jsou zařazovány nadále do plánu a dále rozvíjeny. U akcí, které nejsou úspěšné se hledá důvod menšího zájmu a popřípadě se dále neplánují. DDM operativně reaguje na zájem o volnočasové aktivity.

Dům dětí a mládeže hl.m.Prahy dle své neformální funkce metodického centra pražských DDM koordinuje celopražské akce pro veřejnost, na kterých se podílí ostatní pražské DDM – jako např. jízda historickým vlakem, prezentace subjektů a volnočasových aktivit Bambiriáda na Střeleckém ostrově, nebo výstava Schola Pragensis.

Příležitostné zájmové činnosti lze hodnotit dle písemné, obrazové dokumentace a doložitelných ohlasů jako velmi dobré.

Prázdninová činnost

V průběhu letních prázdnin organizují jednotlivá střediska pobytové i příměstské tábory. Podle předložené dokumentace DDM zorganizoval 20 táborů v tuzemsku, 6 v zahraničí. Obsahová struktura zahrnuje tábory zaměřené turisticky (cykloturistika, vodáci), odborně (soustředění tanečníků, divadelníků, modelářů, sportovců) i rekreačně. Odborné tábory byly otevřené i pro veřejnost. Zahraniční pobyty jsou organizovány prostřednictvím cestovních kanceláří, DDM zajišťuje program pro děti. Při kontrole dokumentace jednoho ze zahraničních táborů Karlínského Spektra bylo zjištěno, že část účastníků tvořily i rodiny s dětmi, které se programu tábora DDM neúčastnily.

	<i>Počet</i>	<i>počet účastníků</i>
<i>tuzemské tábory</i>	20	631
<i>zahraniční tábory</i>	6	222

O jarních prázdninách byly uspořádány 3 sportovně zaměřené tábory s lyžařským výcvikem.

Celková nabídka nebyla v plném rozsahu naplněna. V případě rušení plánovaného tábora byla přihlášeným účastníkům nabídnuta možnost jiného tábora DDM nebo jiného domu dětí a mládeže v Praze.

Při pořádání táborů DDM využívá svých turistických základů i pronajatých objektů.

Namátková kontrola dokumentace táborů ukázala, že byla vedena dokumentace ve všech kontrolovaných případech a v průběhu inspekce byla dostupná. Vnitřní systém obsahu další dokumentace táborů a její archivace v DDM není zaveden.

Tábory na tento školní rok jsou vyhlášeny a připravovány s dostatečným předstihem.

Vedle stálých táborů byly pořádány příležitostné akce v Jezdeckém středisku Zmrzlík, otevřeny zůstaly kluby ve Stanici techniků, v Karlínském Spektru a v loděnici. Klub Klamovka zajišťoval i o prázdninách nabídku kulturních programů.

O „malých“ prázdninách v průběhu školního roku zajišťují střediska víkendové akce převážně pro účastníky činnosti DDM a příležitostné akce.

Prázdninová činnost je především s ohledem na rozsah v porovnání s možnostmi DDM a celkovými výkonovými parametry středisek volného času ČR srovnatelná – tedy průměrná.

Individuální práce

Individuální práce není samostatně deklarovaným obsahem nabídky DDM. Prolíná však většinou činností – zejména pravidelných a spontánních aktivit. Jak je patrné z dokumentace, významně se uplatňuje rovněž při pořádání soutěží a prázdninových činnostech. Jak prokázaly rozhovory s účastníky, u některých tradičních ZÚ je i jedním z motivů pokračování v práci. To se projevuje především v odborných přírodovědných a některých technických kroužcích, atletice, jezdeckví, keramice, divadle atd. Příkladem je příprava prací pro Středoškolskou odbornou činnost, příprava na přijímací zkoušky nebo maturity, individuální treningové plány, samostatné úkoly přizpůsobené osobním vlastnostem účastníků, reprezentace v individuálních soutěžích a závodech, nabídka uspokojení individuálního zájmu v otevřených klubech nebo informačním centru mládeže, rozvoj talentu v okrajových žánrech (pantomima, kaktusářství, chov domácích zvířat) apod.

Tyto aktivity nejsou systematicky iniciovány vedením DDM, jsou značně závislé na iniciativě,

odborných a pedagogických předpokladech i míře zaujetí pro práci u jednotlivých interních pedagogů a externích spolupracovníků.

Individuální práce s účastníky je velmi dobrá.

Soutěže a přehlídky

Na území hlavního města Prahy DDM sehrává významnou roli v organizování soutěží postupových kol soutěží a přehlídek vyhlášených MŠMT. V minulém školním roce předcházela vlastní organizaci řada jednání s ostatními DDM v Praze a především s Pedagogickým centrem hl. m. Prahy. Výsledkem byly smlouvy o způsobu organizace včetně finančního zajištění, vycházející z ustanovení vyhlášky o organizaci a financování soutěží a přehlídek žáků předškolních zařízení, škol a školských zařízení. Poskytnuté finanční prostředky byly samostatně vyúčtovány.

DDM se podílel na organizaci 4 okresních, 101 oblastních a 3 ústředních kol soutěží. Odbornou a organizační odpovědnost za soutěže mají jednotlivá střediska DDM. Stanice přírodovědců zabezpečila konání biologické a chemické olympiády i přírodovědných oborů Středoškolské odborné činnosti (SOČ), Stanice techniků soutěže v programování, radioelektronice, automodelářství a technických oborů SOČ, Stadion mládeže ve spolupráci a Asociaci školních sportovních klubů sportovní soutěže organizované v Praze pod tradičním názvem POPRASK. Společenskovědní obory SOČ zajišťovalo ředitelství DDM. V době inspekce neprobíhalo žádné kolo soutěže. Z předložené dokumentace a hospitací při činnostech vyplývá, že DDM má dostatek odborníků z řad interních a externích pracovníků pro odbornou i organizační garanci úrovně soutěží. Organizaci sportovních soutěží mají v pracovní náplni celoročně 2 interní pracovníci střediska Stadion mládeže.

Podle dokumentace DDM uspořádal ve školním roce 2000/2001 soutěže v následující struktuře:

	<i>Počet soutěží</i>	<i>Počet účastníků</i>
<i>okresní kolo</i>	4	384
<i>oblastní kolo</i>	101	5 908
<i>ústřední kolo</i>	3	47

O vyhlášení a organizaci některých soutěží jsou zájemci a účastníci informováni propozicemi a letáky v písemné i elektronické podobě.

DDM věnuje soutěžím velkou pozornost a je jeho zásluhou, že jednotlivá kola mají vysokou úroveň, což také dokazují výsledky z vyšších kol soutěží, popř. i z vyslání pražských účastníků na mezinárodní soutěže a přehlídky.

Příprava, rozsah i organizace soutěží a přehlídek jsou na základě kontroly dokumentace na velmi dobré úrovni.

Nabídka spontánní činnosti

Nabídka spontánních aktivit má ambice stát se nosným programem zařízení pro volný čas dětí a mládeže. Její koncepce není dosud zcela ujasněna, dílčí problémy také vyplývají z nedořešené právní zodpovědnosti za účastníky ve volných prostorách. DDM se zaměřuje na nově zřizované „otevřené kluby“. Tato forma činnosti není dosud ověřená a potencionálními účastníky z okruhu působnosti jednotlivých složek DDM není plně využívána. Výjimkou je moderní pojetí činnosti i efektivní využívání budovy na Klamovce. Nejdéle pracující klub je ve

Stanice techniků. V budově Karlínského Spektra jsou zřízeny 3 otevřené kluby (Jen tak, Podsklepeno, Literární a umělecký klub U šneka), a internetová kavárna. Tyto kluby jsou specifikovány a konkrétní obsahy jsou postupně ověřovány. Stanice přírodovědců nabízí prohlídky areálu – botanickou i zoologickou část. Tato nabídka je akceptována organizovanými návštěvami kolektivů mateřských i základních škol, v době inspekce byly zaznamenány i časté spontánní návštěvy rodičů s dětmi i dětí bez doprovodu. Stadion nabízí volným návštěvníkům využití sportovišť a lezecké stěny – k těmto činnostem jsou zpracovány provozní řády.

Nabídka spontánních aktivit je v DDM postupně rozšiřována. Rezervy jsou v popularizaci a propagaci. Materiály pro veřejnost nemají vždy všechny potřebné údaje a svým charakterem jsou spíše informacemi než nábořem a pozváním.

Nabídka spontánních aktivit je hodnocena jako velmi dobrá, byť má ještě značné rezervy.

Odborná pomoc

Odborná pomoc ostatním subjektům pracujícím s dětmi a mládeží je fakultativní oblast činnosti středisek pro volný čas dětí a mládeže. Na základě akreditace MŠMT proškoluje hlavní a oddílové vedoucí pro prázdninové tábory (v loňském školním roce 3 kurzy). Výrazná je konzultační pomoc jednotlivých pedagogů při zpracovávání prací středoškolské odborné činnosti (SOČ). Záslužná je koordinační činnost akcí a propagace celopražských akcí pro děti a mládež, zejména v brožurě Mít kam jít i v masmediích. Službu pro odbornou veřejnost vykonává i návod „Granty a jak na ně“ na [www. stránkách DDM](http://www.strankach.ddm.cz).

Odborná pomoc je hodnocena jako velmi dobrá.

Celkové hodnocení nabídky a realizace výchovně vzdělávací činnosti

Nabídka volnočasových aktivit Domu dětí a mládeže hl.m.Prahy je realizována v řadě specializovaných pracovišť po celé Praze. Úroveň jejich činnosti není vyrovnaná, to je způsobeno odlišnými prostorovými podmínkami, vybavením, a především personálním obsazením. V řadě zájmových oblastí i forem činnosti dochází k výraznému inovování a zkvalitňování nabídky – zejména v zájmové činnosti příležitostné a organizaci soutěží. Koncepce nabídky spontánních aktivit zatím naráží na řadu organizačních a částečně i legislativních problémů. Významná je koordinační funkce v rámci pražských DDM. Důležitá je jeho role v mezinárodní síti zařízení pro volný čas dětí a mládeže. Dům dětí a mládeže hl.m.Prahy si vybudoval nezastupitelné místo v nabídce volnočasových aktivit pro pražskou mladou generaci i jako místo zájmového setkávání.

Celkově je nabídka a realizace výchovně vzdělávací činnosti hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování

Celoroční plán práce zařízení vzniká z podkladů jednotlivých pracovišť. Struktura plánu je dána legislativním vymezením obsahu činnosti středisek pro volný čas dětí a mládeže. Rámcový plán neodporuje posláním DDM a v obecné rovině se snaží reagovat na zájem potenciálních účastníků činnosti. Inovace obsahu i šíře aktivit je patrná zejména v zájmových činnostech příležitostných, v hledání nových možností nabídek spontánních aktivit. Menší je v zájmové

činnosti pravidelné, což se projevuje i v nižší naplněnosti kroužků.

Zhodnocení plnění plánu obsahují zpracovávané Závěrečné zprávy za příslušný školní rok, které ředitel předkládá zřizovateli. Zpráva obsahuje zejména kvantitativní ukazatele v pedagogických aktivitách, materiální a provozní zajištění činnosti, přehled investičních akcí a jejich plnění. Některé při inspekci sledované nebo doložitelné činnosti nejsou v plánu obsaženy. Celoroční plány jednotlivých pracovišť jsou pro potřeby propagace dále rozpracovávány do krátkodobých úseků.

Celoroční rámcový plán zařízení doplňuje řada interních dokumentů.

Systém plánování práce a rozvržení pracovní doby interních pracovníků stanovený Příkazem ředitele č. 2/2001 je pojmově i obsahově nejasný. Sleduje se vykazování pracovní doby, aniž je odpovídající pozornost věnována i jejímu využívání. Plánování je roztříštěné, v této podobě ztěžuje kontrolu a není zcela funkčním nástrojem řízení.

Plánování je průměrné.

Organizování

Organizaci DDM stanovuje Organizační řád DDM platný od 3. ledna 2001. Jeho přílohou je Organizační schéma k 1. říjnu 2001. Dokument obsahuje ustanovení duplicitní se zřizovací listinou, dále stanovuje členění organizace, kompetence ředitele a jeho zástupců a poradní orgány ředitele. Příloha pak určuje vztahy nadřízenosti a podřízenosti v celém DDM. V samotném organizačním řádu dochází na mnoha místech k pojmovým a kompetenčním nejasnostem, překrývání kompetencí i protichůdným ustanovením. Některá jeho ustanovení nejsou prakticky realizována. Podle jednoho z ustanovení navazují na organizační řády vnitřní řády organizačních jednotek. Kontrolou bylo zjištěno, že takové Vnitřní řády jsou v jednotlivých střediscích různě datovány (zpravidla dříve, než u Organizačního řádu DDM), různé kvality, obsahují proklamativní ustanovení, anebo zcela chybí. To se odráží i v dalších vnitřních předpisech, souvislosti se projevují i ve vnitřním přenosu informací, motivaci některých pracovníků a zejména v kontrole. Popsaná organizace DDM tak netvoří systém, umožňující účinné řízení.

Ředitel DDM ustavil 2 zástupce - pro ekonomiku a pedagogiku, dále dalších 7 zástupců do funkcí vedoucích středisek. Ani oni nemají jasně stanovené kompetence. Tvoří tzv. vedení DDM. Vedle toho je ustavena pedagogická rada, složená ze všech interních pedagogických pracovníků jako poradní orgán ředitele. Její jednání je spojováno zpravidla s jednáním tzv. provozní porady. Podle zápisů jsou na těchto poradách projednávány spíše organizační aspekty činnosti DDM, jsou stanovovány úkoly. Konkrétní zjištění ČŠI svědčí o tom, že u některých z nich není důsledně kontrolováno a vyžadováno jejich splnění. Informace jsou vydávány. I v tomto případě však ČŠI zjistila, že některé nejsou dále distribuovány a přijímány všemi pracovníky.

Vymezení činnosti, poslání a pracovní náplň pracovníka nejsou vždy v souladu – např. poradenské služby tzv. pedagogické poradny realizovanou činností pouze dubluje síť pražských pedagogicko-psychologických poraden, aniž vychází ze svého statutárního vymezení činnosti.

Dílejší pokyny pro účastníky činnosti jsou zpracovány pro některá střediska nebo některé odborné pracovny a klubovny. Dokument, který by systémově upravoval chování účastníků činnosti DDM nebyl předložen.

ČŠI se zabývala také kontrolou osobních dat. Personální dokumentace je vedena, její uložení zabezpečuje ochranu osobních údajů. Zaznamenáním osobních údajů v denících ZÚ může dojít k jejich zneužití.

Vnější prezentace DDM má rozmanité formy. Nabídka jednotlivých oblastí činnosti strukturovaná podle jednotlivých středisek je ve velkém rozsahu distribuována k potencionálním účastníkům v tištěné (plakáty, letáky, různé další typy tiskovin, zprávy ve zpravodajích obvodních úřadů, anonce v kulturních přehledech ap.) i elektronické podobě (www.ddmpraha.cz a www.hobby.cz). Zejména je zaměřena na oznámení aktivit. Ohlasy v tisku na činnost DDM nebo činnosti s ním související jsou dokladovány výstřižkovou službou. Vnější informační systém je efektivní i efektivní co do forem a oznamovací funkce, ne však již tolik efektivní pro potřeby průběžného doplňování a rozšiřování pravidelné zájmové činnosti.

V době inspekce nebyly zveřejněny údaje o možnosti svobodného přístupu k informacím o zařízení.

Pozitivně hodnotí ČŠI aktivity k získávání dalších finančních prostředků. DDM jako celek i jeho organizační složky se účastní grantových řízení vyhlašovaných Magistrátem hl. města Prahy i jednotlivých obvodních úřadů, na jejichž území střediska působí. Vysoká úspěšnost je významným zdrojem financí pro rozvoj, rekonstrukci prostor, obnovu vybavení a podporu činnosti. Rozhovory s pracovníky středisek potvrzují i další bližší kontakty s jednotlivými obvodními úřady.

Organizování se orientuje především na vnější prezentaci DDM, vnitřní organizace je pouze vyhovující a v některých případech má negativní vliv i na celkovou úroveň výchovně vzdělávací činnosti. Celkové hodnocení je průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Neujasněnost a nesystematičnost organizačního řádu se částečně projevuje i v této oblasti - od vzniku vlastních atomizovaných organizačních systémů zabezpečujících dlouhodobé fungování určitých oblastí činností DDM, přes individuální hledání až po projevy demotivace a obměně zaměstnanců. Prostor pro tvořivost a iniciativu je ponechán nahodile na jednotlivých střediscích nebo odděleních. Jeho malá koordinovanost vede v ojedinělých konkrétních případech až k proti sobě jdoucím výsledkům, vyžadujících později radikální zásahy. Převažují znaky administrativního systému řízení, které se odráží ve velmi rozdílné míře ztotožnění pracovníků s posláním DDM, odvislé převážně od individuálních schopností a odhodlání, zkušenosti a praxi v DDM. V zařízení je značná obměna pedagogů. Začínajícím pracovníkům je poskytována pomoc, není však cílená a systematická. Práce nových pedagogů není soustavně sledována. Jejich počáteční nadšení a intuitivnost není uváděním korigována.

Systém finanční motivace byl v době inspekce ve stadiu zavádění. Diferenciace odměňování externích spolupracovníků je minimální a nekoresponduje s dosahovanými výsledky nebo finanční efektivností činnosti. V červnu 2001 byly projednány zásady pro stanovení nenárokových složek mzdy interních pracovníků. Kritéria hodnocení jsou výrazně vázána na počet účastníků zájmové činnosti pravidelné. Jejich efekt však nelze v době inspekce hodnotit. Rozhovory s pracovníky potvrzují i v této oblasti zjištění ČŠI o nedostacích v přenosu interních informací. Menší pozornost je věnována pravidelnému hodnocení a poskytnutí prostoru pro sebehodnocení.

ČŠI konstatuje, že v DDM pracuje řada zkušených, erudovaných odborníků mezi interními zaměstnanci i externími spolupracovníky, jejichž specializace a entuziasmus jsou v naprosté většině případů zcela k dispozici účastníkům a projevují se na výsledcích jejich činnosti. Vedle nich mají možnost pedagogického i odborného růstu začínající pracovníci. Zejména v tradičních aktivitách DDM - přírodovědných, jezdeckých, technických i dalších - DDM vychovává mladé odborníky, kteří se již podílejí na vedení další činnosti.

Vedení a motivování pracovníků je pouze vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Vedení DDM sleduje především naplňování investičních akcí – výstavbu a zprovoznění nových prostor, v čemž má výrazné úspěchy. V kontrolní činnosti je věnována pozornost příležitostným aktivitám - masovým akcím pro širokou veřejnost a soutěžím. Tyto akce jsou analyzovány a pro jejich zlepšení jsou přijímána opatření.

Soustavná a cílená kontrolní činnost provozu a pedagogického působení je podceněna. Málo pozornosti je věnováno kontrole každodenní pedagogické činnosti. Delegované kontrolní pravomoci na vedoucí jednotlivých pracovišť nejsou vždy a důsledně plněny (příkladem může být zanedbaný stav sociálního zařízení na Stadionu mládeže, dlouholeté neoznačení budovy Stanice techniků, nevyrovnaná úroveň pedagogické dokumentace, nenaplněnost některých zájmových útvarů, malé využití místností atd.). Hospitační činnost vedoucích jednotlivých pracovišť je podceněna, obecná metodika zájmové činnosti při schůzkách zájmových útvarů není vždy dodržována a není ani předmětem jednání pedagogických porad. Málo pozornosti je věnováno začínajícím pracovníkům. Vedení DDM neprovádí důslednou kontrolu činnosti středisek a jejich vedoucích.

Výraznou výjimkou je Klub Klamovka – pojetím činnosti, způsobem její realizace i kontrolou provozu a vedení.

Kontrolní činnost ve svém celku je pouze vyhovující.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Domu dětí a mládeže hl.m.Prahy se daří zaujmout místo na pražském trhu volnočasových aktivit dětí a mládeže. Má výraznou zásluhu na koordinaci činnosti pražských DDM a soustředěné propagaci. V posledních letech věnuje značnou pozornost zlepšení prostorových podmínek pro činnost. Inovuje stávající, buduje nové.

Výrazné rezervy jsou v plánování a kontrole provozu i vlastní každodenní pedagogické činnosti. V pedagogickém sboru dochází k velkým obměnám, novým pracovníkům není věnována dostatečná péče pro kvalitní zvládnutí úkolů.

Jednotlivé sledované ukazatele podmínek výchovně vzdělávací činnosti jsou výrazně nevyrovnané. Kromě kladných momentů je zde i řada záporných jevů. Převaha aktuálních negativ v řízení je kompenzována tradičními vlastními aktivitami i tradicí DDM a cíleným vytvářením podmínek pro další rozvoj.

Celkové hodnocení podmínek výchovně-vzdělávací činnosti je průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNIHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Ve smyslu „Dohody o způsobu financování městských škol“, uzavřené mezi MŠMT a hl. m. Praha uvolnilo MŠMT finanční prostředky pro rok 2000. Školský úřad Praha 8 přidělil

finanční prostředky DDM hl. m. Prahy na financování programu volného času. Neinvestiční příspěvek byl použit na náklady spojené s hlavní činností. Částka byla vyčerpána na provozní náklady a náklady na činnost v poměru 41 : 59. Příspěvek byl řádně zúčtován se státním rozpočtem.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Poměr přidělených finančních prostředků z MHMP a ŠÚ Praha 8 je 99 : 1. Přidělený příspěvek ze ŠÚ Praha 8 nebyl účelově specifikován, proto efektivity čerpání nelze hodnotit.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Kontrola dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP) a preventivních opatření v oblasti požární ochrany (dále jen PO) v objektu Stanice přírodovědců v Drtinově ulici:

- Vedení dokumentace BOZP a Po je neúplné a nepřehledné. Předložená osvědčení o absolvovaných školeních vedoucích pracovníků a zaměstnanců z roku 1994 není k datu kontroly obnovené. Seznámení žáků se zásadami BOZP je prováděno včetně zápisů do deníku ZÚ (4. září 2001) a je úměrně přizpůsobené specializaci zájmových útvarů.
- Kontrola proškolení u údržbáře zjistila neplatnost osvědčení z minima znalostí o elektrotechnice (poslední v roce 1995).
- Předložené revizní zprávy VTZ (dále jen Vyhrazená technická zařízení) jsou k datu kontroly platné. Jsou však nutné opravy elektroinstalace (vstup do kotelny – neodborná instalace vypínače po revizi) a je potřebné doplnění skleněných krytů na venkovním osvětlení.
- Plnění preventivních povinností v požární ochraně je prováděno pouze v oblasti povinných revizí vyhrazených zařízení. Je nutné obnovit nečitelný provozní řád učebny pracovního vyučování, chybí pokyny pro pohyb návštěvníků - veřejnosti, zejména tam, kde je veřejnosti omezen vstup do rizikových prostorů a pracovišť. Chybí označení o umístění hlavních uzávěrů VTZ. Přístupové komunikace k teráriím a botanické zahradě jsou nerovné a hrozí rizika pádu a zranění osob, chybí varovné označení schodiště.
- Plán ozdravných opatření (termínovaný plán investic, oprav a údržby) je součástí roční zprávy DDM (poslední k datu 24. 2. 1998). O provedení další roční prověrky BOZP a PO chybí zápis.
- Chybí seznam a prevence rizik, dále je neúplná vnitropodniková směrnice o systému poskytování ochranných pracovních prostředků. K přidělování ochranných prostředků je použit pouze seznam OOPP. S ohledem na zvýšené riziko poranění člověka zvířetem (plazi, ještěři atd.) chybí v traumatologickém plánu informace o zajištění poskytnutí první pomoci a to i po běžné pracovní době. V uplynulém školním roce ani k datu kontroly nebyly registrovány žádné školní úrazy. Lékařské prohlídky jsou k datu kontroly platné (září 2001).

Kontrola dodržování zásad BOZP a preventivních opatření v oblasti PO ve Stanici techniků Pod Juliskou, Praha 6.

- Dokumentace pracoviště Stanice techniků o školení v oblasti BOZP a PO je nekompletní, není doložitelná aktualizovaná osnova školení zaměstnanců, dle nových předpisů, směrnice o poskytování ochranných pracovních prostředků a traumatologický plán (zásady poskytování první pomoci). Údržbář nemá platné proškolení z minima o elektrotechnice.
 - Seznámení žáků na začátku školního roku s oblastí BOZP a PO je přizpůsobené specializaci výukových a zájmových kroužků a je o tom proveden zápis do deníku ZÚ. (září 2001)
 - Revizní zprávy VTZ (Vyhrazená technická zařízení) jsou k datu kontroly platné. Chybí provozní karty elektrospotřebičů a elektrického přenosného nářadí. Je nutné doplnit návody na použití u staršího dílenského nářadí (bruska, vrtačka, soustruh aj.).
 - Je nutné aktualizovat provozní řády učeben a speciálních pracovišť (fotokomora, učebny PC techniky a modelářské dílny) s uvedením zakázaných činností nebo zákazu obsluhy nepověřeným osobám.
 - Objekt je po komplexní stavební rekonstrukci. Přijatá preventivní opatření v oblasti požární ochrany jsou na vysoké úrovni a odpovídají současnému evropskému standardu, zejména v použitém systému zabezpečení objektu. Bylo použito zdvojení ručních HP a hydrantů, vybudovány nové únikové venkovní cesty - schodiště a systém automatizovaného hlásiče požáru výrazně omezují rizika vzniku požáru a jeho následků.
-

Posuny od minulé inspekce:

- Výrazné zlepšení prostorových podmínek Karlínského Spektra, Stadionu mládeže, částečně Stanice přírodovědců.
- Pozitivní kvalitativní posun v dramaturgii Klubu Klamovka, nikoli však v koncepci Stanice techniků.
- Stanice přírodovědců začíná tvořit znovu svou koncepci a organizaci.
- Stanovená míra výchovné povinnosti je naplňována.
- Vedení povinné dokumentace se zlepšilo, není však systematické a důsledně kontrolované.
- Nejsou ujasněné záměry s prostory vzniklé nástavbou Stanice techniků zejména s ohledem na stávající nízké využití stávajících prostor.
- Pozitivní posun v nabídce spontánních aktivit.
- Prostorové a materiální zázemí vytváří základnu pro další rozvoj.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina DDM hl.m. Prahy ze dne 20. prosince 2000
- Organizační řád DDM hl.m.Prahy ze 3. ledna 2001
- Organizační schéma DDM hl.m. Prahy stav k 1. říjnu 2001
- Vnitřní řád Stanice techniků z 2. září 2001
- Provozní řád Stanice techniků ze dne 20. února 2000
- Kritéria hodnocení pracovníků Stanice techniků (bez bližšího určení doby platnosti)
- Provoz a činnost Karlínského Spektra (bez označení doby platnosti)
- Plánování a řízení činnosti Karlínského Spektra (bez označení doby platnosti)
- Závazné pokyny pro pedagogický dozor Karlínského Spektra (bez bližšího určení doby platnosti)
- Smlouva o pronájmu nebytových prostor mezi Hlavním městem Praha a Soukromou taneční konzervatoří s.r.o. ze dne 14. září 2001
- Vnitřní řád Stanice mladých přírodovědců ze dne 29. srpna 1991
- Změny ve Vnitřním řádu z 29. srpna 1991
- Změna ve Vnitřním řádu z 31. prosince 1992
- Provozní řád Stanice přírodovědců ze 16. března 1994
- Provozní řády klubového sálu a otevřeného klubu Klamovka, aktualizované k 1. září 2001
- Ubytovací řád Klubu Klamovka z 1. ledna 2001
- Pracovní náplně zástupců ředitele a pedagogů (vzorové formuláře DDM hl.m. Prahy)
- Příkaz ředitele č. 2/2001 k rozvržení pracovní doby a její evidenci platný od 1. ledna 2001
- Příkaz ředitele č. 5/2001 - Vnitřní platový výměr platný od 1. dubna 2001
- Zásady pro stanovení výše příplatků předložené pedagogické radě 27. června 2001
- Rozpočet DDM hl. m. Prahy na rok 2001 dle středisek
- Rozvrhy jednotlivých středisek DDM hl. m. Prahy na školní rok 2001/2002
- Seznamy zájmových útvarů jednotlivých středisek DDM hl. m. Prahy na školní rok 2001/2002
- Dokumentace namátkou vybraných letních a jarních táborů za školní rok 2000/2001 jednotlivých středisek
- Dohoda o financování programu volného času v roce 2000 - neinvestiční příspěvek od ŠÚ Praha 8
- Výsledovka Úč ROPO 4 - 02 k 31. 12. 2000
- Příloha pro zúčtování prostředků ze státního rozpočtu rok 2000
- Seznam dokumentace BOZP a PO: doklady k proškolení pracovníků (neúplné z roku 1994 a 1996), doklad o školení nebo instruktáži specifických profesí (z roku 1993 údržbář), kniha úrazů, poslední záznam o školním a pracovním úrazu, rozbor úrazovosti za minulý školní rok, seznam o poskytování ochranných prostředků (OOPP), doklady o zdravotní způsobilosti zaměstnanců (ze dne 4. září 2001), traumatologický plán (návod na poskytnutí 1. pomoci), revizní zprávy VTZ (poslední z listopadu 2000), doklady k požární ochraně a prevenci.

ZÁVĚR

Dům dětí a mládeže hl. města Prahy navazuje na dlouholetou tradici celopražského zařízení pro volný čas. Rozšiřuje a zlepšuje prostorové možnosti pro své působení. Pro rozšíření nabídky se podařilo provést nástavbu na budovu Stanice techniků, ve Stadionu mládeže je nově běžecká dráha, streetballové hřiště, nafukovací hala, zprovoznily se sklepní prostory v Karlínském spektru a byly zde získány další místnosti pro činnost mládeže, nové objekty jsou ve Stanici přírodovědců atd. Postupně dochází k inovaci nabídky volnočasových aktivit. Nové prvky jsou především v nabídce otevřených klubů mládeže, spontánních aktivit, velkých příležitostných akcí i soutěží. Novou náplň dostal Klub Klamovka. V pravidelné zájmové činnosti řada útvarů navazuje na předchozí úspěchy a je konsolidována, je to především v těch zájmových oblastech kde nebyla přerušena kontinuita, avšak tento jev není převažující. Vedení DDM a jednotlivých pracovišť nepřijímá dostatečné systematické kroky ke zlepšení stavu.

V zařízení není vytvořen ucelený funkční systém pro zlepšování podmínek (plánování, organizaci, motivování, kontrolní činnosti a odstraňování nedostatků).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. B. Hájek
Členové týmu	Mgr. Vl. Bláha
Zaměstnanci ČŠI (členové týmu)	Libuše Srpová Ing. Karel Bína	

V Praze dne 21. ledna 2002

Datum a podpis ředitele DDM stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11.2.2002

Razítko

Ředitel DDM nebo jiná osoba oprávněná jednat za zařízení

Mgr. Libor Bezděk

podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Magistrát hl. m. Prahy	12.3.2002	010 258/02-4007
Zřizovatel: Magistrát hl. m. Prahy	12.3.2002	010 258/02-4007

Připomínky ředitele DDM

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
25.2.2002	153/02	Připomínky byly podány.